

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 stycznia 2019 r.

Pozycja 10

POSTANOWIENIE z dnia 15 listopada 2018 r. Sygn. akt Ts 31/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.K. w sprawie zgodności:

art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277) – w zakresie pozbawienia rolników (prowadzących obok gospodarstwa rolnego również działalność pozarolniczą) możliwości podlegania ubezpieczeniu wypadkowemu (zabezpieczenia społecznego) związanego z działalnością pozarolniczą, a tym samym dyskryminacji tej grupy rolników, w porównaniu do osób prowadzących wyłącznie działalność gospodarczą lub wyłącznie działalność rolniczą – z art. 2, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 16 lutego 2017 r. (data nadania), reprezentowany przez radcę prawnego K.K. (dalej: skarżący) wniósł o stwierdzenie, że art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 277; obecnie: Dz. U. z 2017 r. poz. 2336; dalej: u.u.s.r.) – „w zakresie pozbawienia rolników (prowadzących obok gospodarstwa rolnego również działalność pozarolniczą) możliwości podlegania ubezpieczeniu wypadkowemu (zabezpieczenia społecznego) związanego z działalnością pozarolniczą, a tym samym dyskryminacji tej grupy rolników, w porównaniu do osób prowadzących wyłącznie działalność gospodarczą lub wyłącznie działalność rolniczą” – jest niezgodny z art. 2, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej.

Skargę konstytucyjną wniesiono w związku z następującą sprawą.

13 października 2015 r. skarżący uległ wypadkowi w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą w zakładzie wulkanizacyjnym. Wnioskiem z 29 października 2016 r. skarżący wystąpił do Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w P. (dalej: Prezes KRUS) o wypłatę jednorazowego odszkodowania na podstawie przepisów u.u.s.r.

Decyzją z 29 grudnia 2015 r. (GO: [...], znak: [...]) Prezes KRUS odmówił skarżącemu prawa do jednorazowego odszkodowania na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 u.u.s.r. z uwagi na nieuznanie zdarzenia z 13 października 2015 r. za wypadek przy pracy rolniczej, gdyż nie nastąpiło ono podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności, lecz w trakcie prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Od powyższej decyzji skarżący odwołał się do Sądu Rejonowego w P. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Rejonowy), który wyrokiem z 22 kwietnia 2016 r. (sygn. akt [...]) oddalił odwołanie. Sąd Rejonowy zważył m.in., że art. 10 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 1 u.u.s.r. przewidują „(...) wyłącznie prawo do świadczenia w postaci jednorazowego odszkodowania dla ubezpieczonego, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej. Są to przepisy bezwzględnie obowiązujące, które Sąd Rejonowy ma obowiązek stosować. Brak jest natomiast jakiegokolwiek podstawy prawnej do wypłaty na rzecz odwołującego, który nie podlegał powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych i doznał uszczerbku na zdrowiu przy wykonywaniu działalności pozarolniczej, świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego i to niezależnie od wysokości składki, która była przez niego opłacana w oparciu o art. 17 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników”.

Od powyższego wyroku skarżący wniósł apelację do Sądu Okręgowego w P. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Okręgowy), który podzielił ustalenia Sądu Rejonowego i wyrokiem z 14 października 2016 r. (sygn. akt [...]) oddalił apelację.

Zarządzeniem z 23 maja 2017 r. sędzieja Trybunału wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej, do którego skarżący odniósł się w piśmie z 2 czerwca 2017 r. (data nadania).

Zakwestionowanemu w skardze przepisowi skarżący zarzucił, że pozbawia prawa do zabezpieczenia społecznego rolników, którzy prowadząc dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą, ulegli podczas jej wykonywania wypadkowi przy pracy. Prowadzi to, zdaniem skarżącego, do naruszenia art. 67 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 2 i art. 32 Konstytucji. Ponadto, w ocenie skarżącego, „ustawodawca bez żadnej przyczyny odmawia prawa do zabezpieczenia społecznego rolnikom prowadzącym dodatkowo działalność gospodarczą, przyznając to zabezpieczenie wyłącznie rolnikom, którzy (...) nie prowadzą działalności gospodarczej (...)”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz przepisach u.o.t.p. TK. Jednocześnie Trybunał przypomina, że składu rozpoznającego sprawę *in merito* nie wiąże stanowisko zajęte w postanowieniu o przekazaniu skargi konstytucyjnej do rozpoznania merytorycznego, ponieważ na każdym etapie postępowania zainicjowanego wniesieniem skargi Trybunał bada, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek procesowych (wyrok TK z 21 czerwca 2017 r., sygn. SK 35/15, OTK ZU A/2017, poz. 51).

W ocenie Trybunału rozpatrywana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

Skargę sporządził radca prawny, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem.

Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, gdyż powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem, zostało doręczone 16 listopada 2016 r., skargę konstytucyjną złożono zaś 16 lutego 2017 r. (data nadania).

Skarżący odniósł się do braków formalnych, wskazanych w zarządzeniu sędziego Trybunału, z zachowaniem siedmiodniowego terminu, określonego w art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK.

Skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli, tj. art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 277 ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2017 r. poz. 2336), bowiem przepis ten był podstawą prawną orzeczenia, w związku z którym wniesiono skargę. Uprawdopodobnił również zarzut naruszenia przez zakwestionowany przepis – wynikającego z art. 67 ust. 1 Konstytucji – prawa do zabezpieczenia społecznego, w związku z naruszeniem konstytucyjnych zasad: równości (art. 32 Konstytucji) i demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

Mając na uwadze powyższe, Trybunał Konstytucyjny postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.